

Ein cyf/Our ref MA/EM/2628/22

Russell George AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1SN

2 Medi 2022

Annwyl Russell,

Gwaith dilynol ar argymhellion Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon y Senedd: Darparu iechyd a gofal cymdeithasol yn yr ystad carchardai i oedolion

Gweler ein hymateb i'ch llythyr dyddiedig 8 Gorffennaf a oedd yn gofyn am y cynnydd sy'n cael ei wneud o ran gweithredu argymhellion y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn yr adroddiad uchod.

Mae'r ddogfen amgaeedig yn nodi ein hymatebion i'ch cwestiynau.

Yn gywir

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a
Gwasanaethau
Cymdeithasol
Minister for Health and
Social Services

Julie Morgan AS/MS
Y Dirprwy Weinidog
Gwasanaethau
Cymdeithasol
Deputy Minister for Social
Services

Lynne Neagle AS/MS
Y Dirprwy Weinidog
Iechyd Meddwl a Llesiant
Deputy Minister for
Mental Health and
Wellbeing

Atodiad A

<p>Grŵp Goruchwylio Iechyd a Gofal Cymdeithasol Carchardai</p> <p>Yn ei hymateb i lawer o argymhellion y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon, dywedodd Llywodraeth Cymru ei bod yn sefydlu Grŵp Goruchwylio Iechyd a Gofal Cymdeithasol Carchardai i oruchwylio gwaith a gwella tryloywder mewn perthynas ag iechyd a gofal cymdeithasol mewn carchardai yng Nghymru. Mewn ymateb i argymhelliad 2, ymrwymodd Llywodraeth Cymru i gyhoeddi agendâu a chofnodion y Grŵp yn barhaus, gan nodi y byddai'r manylion ar gael ar ei gwefan erbyn diwedd mis Hydref 2021. Hyd yn hyn, nid ydym wedi gallu dod o hyd i'r wybodaeth hon ar wefan Llywodraeth Cymru.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fydddech cystal â darparu linc i'r dudalen berthnasol ar wefan Llywodraeth Cymru lle mae modd dod o hyd i fanylion gwaith Grŵp Goruchwylio Iechyd a Gofal Cymdeithasol Carchardai, gan gynnwys agendâu a chofnodion ei gyfarfodydd, a gwybodaeth am ei ffrydiau gwaith. 2. Os nad yw'r wybodaeth hon eisoes ar gael ar y wefan, a fydddech cystal â rhoi'r diweddaraf am sut mae Llywodraeth Cymru yn gweithio drwy'r Grŵp a chydag ef i roi argymhellion 6, 7, 9, 17, 18, 19, 22, 25, a 27 adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar waith.	<p>Ymatebion Llywodraeth Cymru:</p> <p>Gweler isod ddolen at y dudalen ar wefan Llywodraeth Cymru lle cyhoeddir y cofnodion a'r camau gweithredu ynglŷn â'r Grŵp Goruchwylio Iechyd a Gofal Cymdeithasol mewn Carchardai - Iechyd a Gofal Cymdeithasol mewn Carchardai - Grŵp Goruchwylio Cenedlaethol LLYW.CYMRU</p>
--	--

<p>CEM Parc</p> <p>Roedd adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon hefyd yn codi pryderon penodol ynghylch trefniadau yn y carchar preifat, CEM Parc. Mae'r contract 25 mlynedd ar gyfer CEM Parc i fod i ddod i ben ym mis Rhagfyr 2022, ac mae argymhellion 3 ac 16 adroddiad y Pwyllgor yn ymwneud â Charchar Parc, gan gynnwys cysondeb y trefniadau arolygu â'r rhai sydd ar waith ar gyfer carchardai'r sector cyhoeddus, a chynnwys sgrinio a diagnosis cynnar ar gyfer dementia yn y fanyleb gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a threfniadau i sicrhau bod pobl sy'n cael diagnosis o ddementia yn cael y gofal a'r cymorth sydd eu hangen arnynt. Derbyniwyd y ddau argymhelliad gan Lywodraeth Cymru.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rhowch ddiweddariad ar weithredu argymhellion 3 ac 16. Dylai'r diweddariad gynnwys gwybodaeth am y camau sydd wedi'u cymryd, unrhyw gamau gweithredu arfaethedig, a, lle bo'n briodol, manylion adnoddau cysylltiedig, amserlenni cynlluniedig, a sut mae effaith a chanlyniadau camau gweithredu a gwariant wedi cael eu gwerthuso a'u mesur (neu sut bydd hyn yn digwydd). 4. Rhowch ddiweddariad hefyd ar waith Bwrdd Terfynu Contract Parc, gan gynnwys a oes gennych unrhyw bryderon ynghylch a fydd trefniadau addas yn eu lle erbyn i'r contract presennol ddod i ben ym mis Rhagfyr 2022. 	<p>Mae Bwrdd wedi'i sefydlu i reoli'r gwaith o ailendro'r contract i reoli Carchar Ei Mawrthydi y Parc. Bydd y trefniadau arolygu ar gyfer y gweithredwr newydd yn gyson â'r rhai sydd ar waith ar gyfer carchardai'r sector cyhoeddus yng Nghymru.</p> <p>O ran argymhelliad 3, bydd y gofal iechyd yng ngharchar a sefydliad troseddwr ifanc y Parc yn cael ei ddarparu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg o 15 Rhagfyr 2022. Bydd memorandwm cyd-ddealltwriaeth ar waith rhwng y Bwrdd Iechyd, Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Mawrthydi (HMPPS) a Llywodraeth Cymru, ac fel rhan o'r trefniadau hyn bydd y trefniadau arolygu yn cyd-fynd â'r rhai mewn carchardai eraill yn y sector cyhoeddus yng Nghymru.</p> <p>O ran argymhelliad 16, mae Llywodraeth Cymru, y Bwrdd Iechyd a HMPPS yng Nghymru wedi cytuno ar fanyleb gwasanaeth ar gyfer gwasanaethau gofal iechyd yng ngharchar a sefydliad troseddwr ifanc y Parc. Mae hyn yn cynnwys sgrinio a chefnogaeth dementia i'r rhai sydd â dementia.</p>
<p>Yr Ombwdsmon Carchardai a'r Gwasanaeth Prawf</p>	

<p>Mae argymhellion 4 a 5, a dderbyniwyd mewn egwyddor gan Lywodraeth Cymru, yn galw ar Lywodraeth Cymru i wneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio'r cyfrwng deddfwriaethol addas cyntaf i gyflwyno gwelliannau i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019 i gynnwys yr Ombwdsmon Carchardai a Phrofiannaeth yn y rhestr o gyrrff y gall Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru gydweithredu â nhw mewn ymchwiliad. • Cyflwyno sylwadau i Lywodraeth y DU i ymestyn rôl yr Ombwdsmon Carchardai a Phrofiannaeth i'w alluogi i gwestiynu barn broffesiynol a chlinigol wrth arfer ei swyddogaeth o ymchwilio i gwynion am wasanaethau iechyd mewn carchardai preifat yng Nghymru. <p>Fe wnaethoch chi ymrwmo i drafod y materion hyn ymhellach gyda Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Mawrhydi, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'r Ombwdsmon Carchardai a Phrofiannaeth.</p> <p>5. Rhwng ddiweddariad ar eich trafodaethau mewn perthynas ag argymhellion 4 a 5.</p>	<p>Mae trafodaethau cychwynnol wedi'u cynnal gyda swyddfa'r Ombwdsmon Carchardai a Phrofiannaeth i ystyried argymhellion y Pwyllgor. Y bwriad yw sefydlu gweithgor i fwrw ymlaen â'r gwaith hwn yn 2022/3.</p>
<p>Defnyddio systemau TGCh i helpu i rannu gwybodaeth</p> <p>Roedd argymhelliad 7, a dderbyniwyd mewn egwyddor, yn gofyn am fwy o fanylion am sut y bydd yn gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo gwell cyfathrebu rhwng gwasanaethau</p>	<p>Mae trafodaethau cychwynnol wedi'u cynnal gyda chydweithwyr yn Lloegr yn y GIG, Public Health England a HMPPS sydd wedi cynnal prosiect tebyg, a gynghorodd y bydd</p>

<p>cyfiawnder a gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ar ddyddiadau rhyddhau a chynlluniau rhyddhau carcharorion, gan gynnwys pa rolau y gallai'r PHSCOG ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru ei chwarae yn y gwaith hwn. Yn yr ymateb, fe wnaethoch chi ddweud y byddai Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag Iechyd a Gofal Digidol Cymru i “archwilio dewisiadau ar gyfer defnyddio systemau TG i wella'r broses o rannu gwybodaeth yn y cyswllt hwn”.</p> <p>6. Rhowch ddiweddariad ynghylch gweithredu argymhelliad 7, gan gynnwys pa waith a wnaed i archwilio opsiynau ar gyfer defnyddio systemau TGCh i wella'r broses o rannu gwybodaeth.</p>	<p>adolygiad llawn a newid systemau yn cymryd tua dwy flynedd. Casglwyd adborth oddi wrth bartneriaid iechyd yng Nghymru ar gyfyngiadau'r seilwaith TG a ddefnyddir ym maes gofal iechyd mewn carchardai ar hyn o bryd. Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n asesu'r adborth hwn yn ogystal â'r adnoddau fydd eu hangen i frwr ymlaen â'r gwaith hwn ochr yn ochr â blaenoriaethau eraill.</p>
<p>Safonau iechyd meddwl</p> <p>Mae argymhelliad 10, a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, yn galw am eglurder ynghylch sut y bydd cynnydd yn erbyn y flaenoriaeth yn y cytundeb Partneriaeth mewn perthynas ag iechyd meddwl yn cael ei fonitro, gan gynnwys sut y bydd cyfraniad y safonau cenedlaethol newydd yn cael ei asesu ac a yw'r dull 'safon genedlaethol' yn cynnig unrhyw ddysgu ar gyfer mynd ati i ddarparu gofal iechyd neu gymdeithasol arall yn yr ystad ddiogeledd yng Nghymru. Yn eich ymateb, fe wnaethoch chi nodi mai'r bwriad oedd gweithredu'r safonau newydd dros gyfnod o 12 mis, gan ddechrau yn 2022. Fe ddywedoch chi, lle y bo'n briodol, y byddai'r un dangosyddion yn cael eu defnyddio i fonitro mynediad at wasanaethau a chanlyniadau iechyd meddwl mewn carchardai â'r rhai sy'n cael eu datblygu i'w defnyddio yn y set ddata graidd iechyd meddwl</p>	<p>Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ar y Fframwaith Triniaeth Camddefnyddio Sylweddau (SMTF) drafft a safonau drafft ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl i garchardai yng Nghymru. Bydd yr ymgynghoriad yn cau ar 14 Hydref 2022. Byddwn yn ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad ac yna'n gweithio gyda byrddau iechyd a'r carchardai i ddechrau gweithredu'r safonau newydd. Fel rhan o'r broses weithredu, gofynnir i fyrddau iechyd ddarparu diweddariadau rheolaidd ar weithredu i'r Byrddau Partneriaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol mewn Carchardai, cyn i'r set ddata graidd gael ei rhoi ar waith yn ehangach.</p> <p>Mae'r set ddata iechyd meddwl graidd ddrafft wedi'i dosbarthu i fyrddau iechyd er mwyn profi ei heffaith ac er mwyn deall pa elfennau sydd eisoes yn cael eu cofnodi gan fyrddau iechyd a pha elfennau y byddai angen eu hychwanegu. Mae hyn wedi</p>

<p>7. Rhowch ddiweddariad ar argymhelliad 10, gan gynnwys unrhyw oblygiadau sy'n deillio o'r oedi wrth ddatblygu a gweithredu'r set ddata graidd iechyd meddwl.</p>	<p>helpu i nodi unrhyw elfennau a fyddai'n anodd eu cofnodi. Mae'r adroddiad ar yr ymarfer profi effaith wedi dod i law Cydweithrediad y GIG ac rydym wrthi'n bwrw ymlaen â hyn drwy'r byrddau llywodraethu perthnasol.</p> <p>Mae hyfforddiant i fyrddau iechyd er mwyn cryfhau'r broses o gofnodi a defnyddio data canlyniadau cleifion unigol yn parhau, er bod oedi wedi digwydd yn hyn o beth hefyd. Bydd y gwaith hwn yn helpu byrddau iechyd i addasu gwasanaethau er mwyn gwella canlyniadau cleifion.</p> <p>Ochr yn ochr â hyn, comisiynwyd Prifysgol De Cymru i weithio gyda byrddau iechyd a rhanddeiliaid eraill i ddatblygu mesurau canlyniadau ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl. Bydd Llywodraeth Cymru yn cael yr adroddiad yn fuan.</p>
<p>Darpariaeth ddiogel i gleifion mewnol</p> <p>Mae argymhelliad 11, a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, yn gofyn am wybodaeth am y strategaeth cleifion mewnol diogel a ddatblygwyd o dan y Cynllun Cyflawni diwygiedig Law yn Llaw at Iechyd Meddwl, gan gynnwys unrhyw welyau diogel ychwanegol a fyddai'n cael eu darparu o ganlyniad i hynny a sut y byddai'r effaith ar amseroedd aros yn cael ei monitro.</p> <p>Yn eich ymateb i'r argymhelliad, fe wnaethoch chi nodi y byddai archwiliad o'r ddarpariaeth ddiogel bresennol ar gyfer cleifion mewnol yn cael ei gwblhau erbyn mis Hydref 2021, gan gynnwys argymhellion ynghylch gwasanaethau diogel iechyd meddwl cleifion mewnol i oedolion, plant a phobl ifanc. Hefyd, fe wnaethoch chi ymrwymo i ddatblygu strategaeth cleifion mewnol ddiogel i Gymru.</p>	<p>Cyhoeddwyd yr Adolygiad Cenedlaethol o Gleifion sy'n derbyn gofal mewn Ysbytai Iechyd Meddwl Diogel Gwneud i'r Dyddiau Gyfrif gan yr Uned Gomisiynu Cydweithredol Genedlaethol ym mis Ebrill 2022. Ar hyn o bryd mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda phartneriaid i ystyried argymhellion yr adolygiad a gweithredu anynt.</p> <p>Bu Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru yn ymgynghori'n ddiweddar ar ei strategaeth bum mlynedd ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Meddwl Arbenigol. Cafodd y strategaeth ei hysbysu gan Gwneud i'r Dyddiau Gyfrif ac mae'n cynnwys gwasanaethau iechyd meddwl diogel.</p>

<p>Camddefnyddio sylweddau</p> <p>Mae argymhellion 12 a 13 ymwneud â chamddefnyddio sylweddau. Mae argymhelliad 12 yn gofyn am eglurder ynghylch yr amserlenni a ragwelir ar gyfer datblygu'r llwybr clinigol safonol ar gyfer rheoli camddefnyddio sylweddau mewn carchardai a'r dull o ymgysylltu â rhanddeiliaid. Derbyniwyd yr argymhelliad hwn. Yn eich ymateb, fe wnaethoch chi esbonio mai'r nod oedd cyflwyno drafft terfynol o'r Fframwaith Triniaethau Camddefnyddio Sylweddau "Trin Troseddwy" i'w gyflwyno i'r Gweinidog erbyn mis Rhagfyr 2021.</p> <p>Mae argymhelliad 13 gofyn am y diweddaraaf am flaenoriaethau a chynllun gwaith grŵp yr Ymchwiliad at Wraidd Camddefnyddio Sylweddau/lechydd Meddwl. Cafodd yr argymhelliad hwn ei dderbyn mewn egwyddor. Roedd eich ymateb yn egluro fod asoch fod y grŵp yr Ymchwiliad at Wraidd Camddefnyddio Sylweddau/lechydd Meddwl yn diweddaru ei gynllun gwaith, a'i fod wedi ymrwymo i roi diweddariad erbyn mis Mawrth 2022, gan gynnwys trefniadau monitro arfaethedig.</p> <p>10. Rhowch ddiweddariad am y Fframwaith Triniaethau Camddefnyddio Sylweddau "Trin Troseddwy", gan gynnwys a yw Gweinidogion wedi'i gymeradwyo a phryd y caiff ei gyhoeddi.</p> <p>11. Rhowch ddiweddariad am waith grŵp yr Ymchwiliad at Wraidd Camddefnyddio Sylweddau/lechydd Meddwl, gan gynnwys ei flaenoriaethau a'i gynllun gwaith, a sut yr eir ati i fonitro cynnydd o ran dileu rhwystrau sy'n wynebu carcharorion a chyn-droseddwy sydd â phroblemau</p>	<p>Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ar y Fframwaith Triniaeth Camddefnyddio Sylweddau drafft (SMTF) a safonau drafft ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl i garchardai yng Nghymru. Bydd yr ymgynghoriad yn cau ar 14 Hydref 2022.</p> <p>Yn dilyn yr ymgynghoriad ar y cyd hwn ar y ddwy ddogfen, bydd Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda'r carchardai a byrddau iechyd yng Nghymru i lunio'r camau nesaf a'r amserlen, yn seiliedig ar adborth yr ymgynghoriad. Rydym yn dal i ragweld y bydd angen i'r byrddau iechyd a'r carchardai yng Nghymru gynnal dadansoddiad o'r bylchau wedi'r ymgynghoriad er mwyn nodi camau allweddol i gefnogi'r gwaith cyflawni. Bydd rhagor o gefnogaeth ar gyfer cyflawni hefyd a gael i'r carchardai drwy ddatblygiadau eraill, fel menter Straen Trawmatig Cymru a'i ffocws ar helpu carcharorion sydd wedi profi trawma i gael y gefnogaeth a'r driniaeth sydd eu hangen arnynt.</p> <p>Diweddarwyd y cynllun gwaith Mynd at Wraidd Camddefnyddio Sylweddau/lechydd Meddwl sy'n Cyd-ddigwydd ym mis Ionawr 2022 er mwyn darparu set glir o gamau gweithredu ar sut y gellir chwalu rhwystrau gweithredol rhwng gwasanaethau.</p> <p>Dros y 9 mis diwethaf mae'r grŵp Mynd at Wraidd wedi parhau i gyfarfod bob chwarter, gyda'r nod o wella canlyniadau i unigolion sydd ag anghenion cymhleth. Ers mis Medi 2021, mae ei aelodaeth wedi tyfu i gynnwys mwy o gynrychiolaeth o</p>
---	--

<p>camddefnyddio sylweddau a materion iechyd meddwl sy'n cyd-ddigwydd, sy'n ceisio cael gafael ar gymorth yn y carchar neu ar ôl cael eu rhyddhau.</p>	<p>blith cydweithwyr iechyd meddwl y byrddau iechyd a'r sefydliadau trydydd sector perthnasol.</p> <p>Mae'r cynllun gwaith wedi'i ddiweddarau'n ddiweddar i adlewyrchu'r cynnydd a wnaed yn erbyn nifer o feysydd, sy'n amrywio o weithio gydag ymarferwyr i gynyddu ymwybyddiaeth o bwerau cyfreithiol i ddiogelu yfwyr dibynnol, er mwyn cael dealltwriaeth well o effaith ariannu ar gyfer anghenion cymhleth mewn Byrddau Cynllunio Ardal. Mae'r cyfarfodydd hefyd wedi rhoi cyfle i gydweithwyr gryfhau cysylltiadau â sefydliadau sy'n derbyn cyllid Llywodraeth Cymru, fel yr Hyb Profiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a Straen Trawmatig Cymru, sy'n gweithio gyda'r grŵp ar faterion sy'n cyd-ddigwydd.</p>
<p>Cyllid ar gyfer darparu gofal iechyd</p> <p>Mae argymhelliad 22 yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithio drwy'r Grŵp Goruchwylio Iechyd a Gofal Cymdeithasol Carchardai i goladu, adolygu a chyhoeddi gwybodaeth am gostau darparu gofal iechyd ar draws carchardai yng Nghymru. Derbyniwyd yr argymhelliad. Yn yr ymateb, fe wnaethoch chi esbonio y gofynnwyd yn wreiddiol am wybodaeth gan fyrddau iechyd yn gynnar yn 2020, ond bod y pandemig wedi gohirio'r gwaith hwn. Fe wnaethoch chi ychwanegu y byddech yn gofyn am ddiweddariad gan y byrddau iechyd perthnasol erbyn diwedd mis Tachwedd 2021.</p> <p>12. A fyddech cystal â rhoi diweddariad ynghylch pryd yr ydych yn disgwyl bod mewn sefyllfa i gyhoeddi gwybodaeth am gostau darparu gofal iechyd ar draws</p>	<p>Bydd swyddogion yn ystyried y ffordd orau o fwrw ymlaen â hyn ac yn ysgrifennu eto at y Byrddau Iechyd Lleol gan nad oeddem am ychwanegu at y pwysau arnynt yn ystod ton Omicron yn 2021/22.</p>

<p>carchardai yng Nghymru, a sut y caiff y wybodaeth hon ei defnyddio i hwyluso meincnodi a rhannu arfer gorau.</p>	
<p>Dangosyddion perfformiad cenedlaethol</p> <p>Mae argymhelliad 24 yn galw am eglurder ynghylch yr amserlenni ar gyfer ailddechrau'r gwaith ar ddatblygu set o ddangosyddion perfformiad cenedlaethol, nodi erbyn pryd y mae'n disgwyl i'r dangosyddion fod ar waith, a sut a phryd y bydd perfformiad yn erbyn y dangosyddion yn cael ei adrodd a'i gyhoeddi. Derbyniwyd yr argymhelliad, ac mae eich ymateb yn nodi y byddai set drafft o ddangosyddion yn cael ei datblygu dros y deuddeg mis nesaf, gan adrodd ar berfformiad a chyhoeddi hynny bob 12 mis wedi hynny.</p> <p>13. A allwch chi ddweud wrthym a yw'r dangosyddion drafft bellach wedi'u datblygu, pryd y caiff y dangosyddion eu cyhoeddi, a phryd y mae disgwyl i'r adroddiad blynyddol cyntaf gael ei gyhoeddi.</p>	<p>Mae Llywodraeth Cymru yn parhau'n ymrwymedig i'r argymhelliad hwn ond yn cydnabod bod oedi wedi bod yn y gwaith o ddatblygu'r dangosyddion oherwydd Covid a chyfyngiadau ar adnoddau. Fodd bynnag, bydd swyddogion yn ystyried y ffordd orau o ddechrau bwrw ymlaen â'r gwaith hwn yn 2022-23.</p>
<p>Argymhellion eraill</p> <p>Wrth ymateb i adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon, cytunodd Llywodraeth Cymru i ysgrifennu at y Pwyllgor presennol gyda'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch argymhellion 11, 14, 20, 23 a 24.</p> <p>14. Byddem yn ddiolchgar pe gallech roi diweddariadau ar yr argymhellion hynny, gan gynnwys gwybodaeth am y camau sydd wedi'u cymryd, unrhyw gamau sydd ar y gweill, a, lle bo'n briodol, manylion adnoddau</p>	<p>Bydd argymhelliad 8 yn dibynnu ar waith i wella seilwaith TG a bydd felly yn cael ei ddatblygu fel rhan o hyn.</p> <p>O ran argymhelliad 14, mae'r adolygiad o wasanaethau fferylliaeth mewn carchardai yng Nghymru gan y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol, a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru, bellach wedi dod i ben. Mae argymhellion yr adolygiad yn cael eu hystyried gan swyddogion, gan gynnwys manteision sefydlu grŵp cynghori arbenigol ar gyfer meddyginiaethau a rôl Grŵp Strategaeth Feddyginiaethau Cymru Gyfan. Bydd swyddogion</p>

<p>cysylltiedig, amserlenni cynlluniedig, a sut mae effaith a chanlyniadau camau gweithredu a gwariant wedi cael eu gwerthuso a'u mesur (neu sut bydd hyn yn digwydd).</p> <p>15. Hefyd, rhowch ddiweddariad ar gynnydd o ran gweithredu unrhyw argymhellion yn yr adroddiad nad yw'n cael ei drafod mewn rhan arall o'r cais hwn (argymhellion 8, 15, 21 a 26).</p>	<p>yn ysgrifennu at bwyllgor y Chweched Senedd sy'n gyfrifol am ofal iechyd mewn carchardai ar ôl adolygu canfyddiadau'r adroddiad.</p> <p>O ran argymhelliad 15, mae Llwybr Safonau Gofal Dementia Cymru Gyfan wedi'i gyhoeddi. Mae'r gwaith hwn wedi'i arwain gan Gwelliant Cymru fel rhan o'r Rhaglen Gofal Dementia, mae wedi'i lywio gan ofynion Cynllun Gweithredu Dementia Cymru, ac wedi'i oruchwylio gan Grŵp Gweithredu ac Effaith Goruchwylio Dementia Llywodraeth Cymru (DOIIG). Mae pob un o'r safonau newydd yn berthnasol i'r bobl hynny sy'n cael eu hasesu, yn cael diagnosis ac yn byw gyda dementia. Mae un o'r safonau'n ymwneud â Mapio Gofal Dementia (DCM): Bydd sefydliadau a lleoliadau gofal sy'n darparu gofal dementia dwys yn darparu'r fframwaith a'r strwythur i alluogi Mapio Gofal Dementia i ddod yn arfer rheolaidd, gan gefnogi'r broses resymu a gwneud penderfyniadau clinigol. Bydd gwasanaethau DCM iechyd meddwl yn cynnig cymorth DCM i leoliadau gofal aciwt, carchardai a chartrefi gofal.</p> <p>O ran Argymhelliad 20 rydym yn parhau i weithio i greu mynediad cynaliadwy i ofal cymdeithasol yng Nghymru, beth bynnag yw'r lleoliad. Mae hyn yn cynnwys ymgyrch recriwtio genedlaethol Gofalwn.Cymru a hyrwyddo gofal cymdeithasol fel gyrfa werthfawr ar draws sawl llwyfan yn y cyfryngau.</p> <p>Ochr yn ochr â hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi blaenoriaethu darparu'r Cyflog Byw Gwirioneddol i weithwyr gofal cymdeithasol, sy'n un o ymrwymadau allweddol ein Rhaglen Lywodraethu. Mae creu gweithlu cryfach sy'n talu'n well yn allweddol er mwyn darparu gwasanaethau gwell, ac mae'r Cyflog Byw Gwirioneddol yn cynnig man cychwyn pwysig</p>
--	---

	<p>i delerau ac amodau gwell i weithwyr gofal cymdeithasol. Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i weithio drwy'r Fforwm Gwaith Teg Gofal Cymdeithasol i nodi a darparu atebion ymarferol yn y tymor canolig a'r tymor hwy.</p> <p>Bydd angen ystyriaeth bellach ar argymhelliad 21 ac nid yw wedi cael datblygu oherwydd blaenoriaethau eraill. Ystyrir cynnal asesiad o anghenion gofal iechyd mewn carchardai i edrych ar yr anghenion gofal iechyd o ran y mater hwn. Ar ôl ei gynnal, ystyrir y ffordd orau o gyflwyno hyn yn ôl i Lywodraeth y DU (y Weinyddiaeth Gyfiawnder).</p> <p>Mae'r camau ar argymhelliad 23 yn cyd-fynd â chamau cyfochrog o dan argymhelliad 6.</p> <p>O ran argymhelliad 26, mae oedi wedi bod yn sgil Covid a chyfyngiadau adnoddau, ond mae swyddogion bellach mewn cysylltiad ag Iechyd Cyhoeddus Cymru ynglŷn ag ef.</p>
--	--